

תקות מנחם

גליון מס'
296

י"ל עש"ק פר' דברים-חזון
ח' מנחם-אב התשע"ב
ה' תהי שנת עליון בכל -
שנת תבוא עלינו ברכה

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שלי"ן, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעיניך בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר "זרעים" - ג'

מחזור ל"א (ר"ת) - "לכתחילה אריבער!" שנה כ"ט (ר"ת) - "כל טוב!"

בעז"ה יום ה' פרשת מטות מסעי כ"ט תמוז (ר"ת) - "כל טוב!" (ר"ת) ער"ח מנחם-אב

הי' תהי שנת עליון בכל - שנת תבוא עלינו ברכה!

סיום הלכות מעשר שני ונטע רבעי (ח"ב) וסיום הלכות ביכורים (ח"ב) והתחלת הלכות שמיטה ויובל

יום ה' פרשת דברים-חזון ד' מנחם-אב

המקדש, שע"י לימוד עניינים אלה מחזקים את חומות ירושלים והיראת
שמים, ומקרבם את בנין בית המקדש מ"ד ממ"ש נאו!

פריצת החומות - גיוס תלמידי הישיבות לצבא ר"ל

ב. ובפרט בתקופה זו שלדאבוננו קמו אינשי דלא מעלי, שרוצים להרוס את
חומות ירושלים, היינו את לימוד התורה של בחורי הישיבות השומרת על
ירושלים ועל כל ארץ ישראל, כי הם, בחורי הישיבות ולומדי התורה הייטווי
קרתא" האמתיים השומרים על עם ישראל, אלא שמכיון ש"אין סומכין על
הנסי" צריכים גם את השמירה בגשמיות של הצבא והחיילים, אבל עיקר
השמירה על עם ישראל, היא בעיקר ע"י התורה ולומדיה ומרביצי התורה
שע"ז נאמר "אני חומה", וחז"ל אומרים: "זו תורה", כי נאמר "אם ה' לא
ישמר עיר שוא שקד שומר". שזוהי המטרה כנ"ל בהבאת הפירות והמתנות
לירושלים כדי לחזק את לימוד התורה ועבודת ה', שאלו הן "חומות
ירושלים" האמתיים, במשך כל השנה, וענין זה חיוני ומקבל משנה תוקף
בימי "בין המצרים", שפרצו את חומות ירושלים, ולכן אנו מחזקים את
חומות התורה ביראת שמים [ולהעיר שבחוגים אחרים אומרים תורה ויראת
שמים, והרבי באגרותיו כותב: "לימוד התורה ביראת שמים, שהתורה עצמה
תילמד ביר"ש].

ואיך מלאם ליבם דווקא בתקופה זו, להענין להרוס את לימוד התורה,
ולנסות לחטוף בחורי ישיבות לצבא, דבר שמזיק את חוסן השמירה של
הצבא, ע"פ שיחת כ"ק אד"ש מה"מ אחרי "מלחמת ששת הימים", בי"ב
תמוז התשכ"ז, לפי דברי ה"פתיחה" למדרש איכה רבתי;

נטורי קרתא - מחריבי קרתא!

בשיחת י"ב תמוז תשכ"ז אמר כ"ק אד"ש מה"מ, שכתוב בפתיחה למדרש
איכה רבתי ששני אמוראים באו לעיר ובקשר שיראו להם את ה"נטורי
קרתא" של העיר (שומרי העיר), והביאו להם את החיילים והשומרים
המסתובבים על החומה. אמרו האמוראים: "אלה נטורי קרתא - אלא חרובי
קרתא!"; ועד שהביאו להם את מלמדי התינוקות מרביצי התורה, ועליהם
אמרו האמוראים: "אלו הם ה"נטורי קרתא האמתיים!"

ושאל אד"ש איך אפשר לקרוא לשומרים מחריבי העיר, נכון שעיקר השמירה
היא ע"י לימוד התורה, רק שאין סומכים על הנס, צריכים גם את השומרים,
אבל איך אפשר לקרוא להם מחריבי העיר - חרובי קרתא!?

חומות ירושלים - יראה שלימה

א. בהמשך למ"ש בגליון הקודם (מס' 295) הקשר של הלכות אלו לתקופת
הזמן שבו נלמדו; שהמיחד את הלכות אלו (לעומת ההפרשות שכבר נלמדו
בהלכות תרומות והלכות מעשר ראשון) שגם את מעשר שני וגם נטע רבעי
וגם ביכורים צריכים להביא לירושלים, ולאכלם לפני מן החומה, ומעשר
שני ונטע רבעי נשארים שייכים לבעלים ונאכלין לכל אדם לפני מחומות
ירושלים, וביכורים ועוד מתנות שנאכלים דווקא לכל הכהנים לפני מחומות
ירושלים, והמשמעות בזה שאכילה זו קשורה עם יראת שמים; כי ירושלים
פירושו - יראה שלימה. וחומות ירושלים מסמלות את הגדרים של יראת
השמים השלימה; כי מטרת ההבאה היא, כמ"ש בספר החינוך (במצות מעשר
בהמה בפרשת בחוקת¹, שמקריבים ואוכלים בירושלים), שע"י שבאים
לירושלים ורואים שם את העבודת ה' של הכהנים והלויים ועבודת הקרבנות
בבית המקדש שעושים ביראת שמים, ואת לימוד התורה של הכהנים
והלויים והסנהדרין והחכמים, מכך יקח האדם, לפחות א' מכל משפחה,
יראת שמים ותורה ויביא לביתו וישפיע על כל בני הבית [כי בימיהם לא כולם
היו יודעים תורה לכן לא ידעו לקיים את המצוות כדבעי, וע"כ שמכל
משפחה יעלה לפחות אחד לירושלים להביא לשם את המעשר שני ונטע רבעי
(או פדיונם) והביכורים וכן את קרבנות המעשר, הוא יביא וילמד בביתו
כשיחזור לכל בני הבית את התורה והנהגת המצוות ועבודת ה' שלמד
בירושלים, דבר שישפיע על כל המשפחה, וזהו מש"נ שם בפרשת מעשר שני²:
"מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך, למען תלמד ליראה את
ה' אלוך כל הימים". היינו שהבאת הפירות ומעשר בהמה לירושלים,
תעזור ללימוד התורה והנהגת המצוות ויראת שמים של כל המשפחה כל
הימים שאחרי זה.

ומתאים ללימוד הלכות אלו בימי בין המצרים, שעניינם האבילות על הבקעת
החומות וכניסת הגויים לירושלים, שהביאו לחורבן בית המקדש אחרי ג'
השבעות.

ובפרט בימים הסמוכים לפני ואחרי ר"ח מנחם-אב שאז מתגברת האבילות
משמעותו בעבודת ה' שאנו צריכים להגביר את הפעולות של יראת שמים
הקשורים עם חומות ירושלים, דווקא בימים אלה הסמוכים לתשעה באב,
הזמן שהחריבו את בית המקדש. ואת פירות הביכורים הרי מביאים לבית

* ובחסידות מבואר ע"פ קבלה ש"טוב" בשורוק (מלאפום) נעלה מ"טוב" (בחולם); ש"טוב" (בחולם)
הוא דרגת סוד ז"א, ו"טוב" (בשורוק) - דרגת חסד דעתיק יומין פנימיות הכתר, חסד עילאה; וכמ"ש
ה"צמח צדק" ב"אור התורה" (דברים דף מ"ט [רמז: "מה טובך", או "בטובו מחדש" על הפסוקים:
"מה רב טובך" (תהלים לא, כ), וכן "טוב טעם ודעת למדני" (תהלים קי"ט סו) וכן על מה שאומרים
בברכת "יוצר אור" ו"בטובו מחדש": ש"טוב (בחולם) הוא הטוב הנגלה דטוב (גוט), וטוב (בשורוק, או
מלואפום) - "התוכיות הנבחרת מהטוב (בל"א-דאס בעסט), תכלית הטוב-חסד עילאה. כן תהי לנו!

¹ ספר החינוך מצוה ש"ס, "מצות מעשר בהמה טהורה בכל שנה"

² ראה י"ד כ"ג.

³ פסחים סד, ב. זוהר ח"א קי"א: [גימט' - נ"ס עם הכולל, וגימט' - פל"א]

ניתן ללמוד את הדברים גם באינטרנט באתרינו המיוחד והחדש: www.tikvasmenachem.com

להזמנות והערות: 718-467-1055, 718-773-6609 * email: info@tikvasmenachem.com

חדש!

חדש!

וע"כ ענה אד"ש: אם הגישה היא שהשומרים הם הנטורי קרתא, אז הם **חרובי** קרתא; צריכים לדעת שעיקר השמירה היא ע"י לימוד התורה ולומדי ומרביצי התורה הם הנטורי קרתא האמיתיים אבל מכיוון שצריכים להלביש את הדברים ע"פ הטבע צריכים גם את השמירה הפיזית, אבל כשמתייחסים אל החיילים והשומרים שהם עיקר השמירה צריכים לדעת שע"י גישה זו גורמים שהשומרים יהיו **חרובי קרתא!**

ומכך הסיק כ"ק אד"ש מה"מ שבחור ישיבה הלומד ושוקד על לימודו, ומפסיק את הלימוד כדי לשרת את עם ישראל ע"י השירות בצבא, הוא לא רק אינו מועיל לשמירה, אלא הוא **מזיק** ומחריב את הצבא! [אז אחרי מלחמת 6 הימים, כולם היו בהתעוררות רוחנית, אך אנשי המפד"ל טענו למה בחורי הישיבה לא הולכים לצבא].

ותמיד היתה בעם ישראל השותפות בנטל בין אלה שלמדו תורה לאלה שהלכו לצבא ולמלחמה, שזכות הניצחון נזקפת לשניהם כמו שהיה אצל דוד המלך שהוא למד תורה עם ישיבתו ויואב שר הצבא נלחם באויב עם הצבא, והניצחון נזקף לזכות דוד המלך כי הוא למד תורה, עיקר השמירה. ועד כדי כך הקב"ה אמר לדוד שהוא עצמו לא יוכל לבנות את בית המקדש למרות שהכין את כל ההכנות, כי "דס רב שפכת", ולכן שלמה בנה את בית המקדש, כי שלום היה בימיו, אבל מכיוון שבזמן דוד היו מלחמות למרות שהוא למד תורה ולא היה בחזית, אבל הניצחון נזקף לזכותו ונחשב שהוא שפק את הדם של האויב, ורק שלמה בנה את בית המקדש [אמנם מסירות נפש בפועל יש לחייל שיוצא לחזית ומסכן את חייו, אבל גם לבחור הישיבה יש "מענין" מסירות נפש; כי החייל חוזר משדה הקרב עם אותות הניצחון והשלל הטנק וכד', אך עם מה חוזר בחור הישיבה או לומד בכלל, עם ספר ויגמרא ישנה"....]

ובכל הדורות היתה בעם ישראל השותפות של יששכר וזבולון שבני יששכר למדו תורה בהתמדה: "יששכר חמור גרם" וזבולון היו סוחרים בפרקמטיא ועשו שותפות ביניהם שזבולון נתן לתוך פיו ופירנס את יששכר, וזו היתה **שותפות מלאה** שיששכר לא קיבל את פרנסתו בדרך של צדקה אלא בצדק, מצד השותפות וזבולון היה שותף מלא בזכות של לימוד התורה של יששכר.

וכן תמיד היו בעם ישראל **שבת הלוי** שלמדו תורה גם בזמן שעם ישראל עסקו במלאכה. ואפילו פרעה וחרטומיו וחכמיו הבינו מה שמבינים חכמי העמים הנורמאליים שבכל עם צריכה להיות קבוצה של אינטלקטואלים ואנשי רוח שהם מחזקים את רוח העם, שכך אומרים המפרשים הראשונים ומסבירים את התופעה המיוחדת שפרעה נתן לכל שבת לוי ללמוד תורה כל השנים שעם ישראל עבדו בעבודות פרך.

והדבר חמור ביותר, שדווקא בארץ ישראל קמים אנשים להפריע את לימוד התורה, בזמן שאפילו פרעה הרשע, להבדיל, הבין והסכים לתופעה מיוחדת וחשובה זו. ובוודאי יערה ה' עליהם רוח ממרום שבעז"ה יבינו את הדברים נכון וסוק"ס יתמכו בכל כוחם בתורה ובלומדיה, **ושלום על ישראל!**

הבאת ואכילת הפירות בירושלים בשמחה!

ג. גם מעשר שני וגם נטע רבעי וגם ביכורים קשורים ונאכלים **בשמחה**; במעשר שני נאמר⁴: "ושמחת אתה וביתך", ולכן אסור לאכול את המעשר שני וכן את הנטע רבעי (שיש לו אותם הדינים כמו מעשר שני) באנינות, כמש"כ⁵ "לא אכלתי באוני ממנו" וכך נפסק ברמב"ם.

ובפרט **הביכורים** שקוראים עליהם "**מקרא ביכורים**" דווקא בזמני שמחה כמו שכותב הרמב"ם⁶: "המביא ביכורים מאחר חג הסוכות ועד חנוכה, אע"פ שהפרישם קודם החג מביא ואינו קורא, שנאמר⁷: "ושמחת בכל הטוב", ואין קריאה אלא בשעת **שמחה**⁸! (מחג השבועות עד סוף החג (סוכות זמן שמחתנו!)).

ובהבאת הביכורים היתה שמחה מיוחדת בתהלוכה ו"**פאראד**" ("מצעד") **גדול** בהבאתם, וכמו שמתאר הרמב"ם את הפאר והשמחה שהיו בזמן שהעלו את הביכורים לירושלים והתהלוכה שעשו, והקבלת פנים שעשו להן בדרך בעיירות, "ברוב עם הדרת מלך", והיו מקשטין את פירות הביכורים והסלים

ואת הבהמות שהביאו עליהם את הביכורים והיו אומרים פסוקי **שמחה** והלל כמ"ש הרמב"ם גם בהלכה הבאה⁹.

וכן כותב הרמב"ם¹⁰ שהביכורים "טעונין קרבן שלמים ושיר, שנאמר בהן "ושמחת בכל הטוב", וברגלים אומר "ושמחת בחגך".

ואח"כ בהלכה הבאה¹¹ כותב הרמב"ם: מאימתי קוראים בשיר עליהם משיגיעו לעזרה, הלויים היו מתחילים וקוראין¹²: "ארומך ה' כי דילתני" [נפסוק זה הוא ב"מזמור שיר חנוכה הבית", ואומרים זאת בהבאת הביכורים **לבית המקדש**. ופסוק זה הוא בתהילים פרק ל' פסוק ב' – ל"ב, כי הרי מביאים הביכורים ושמחים עם כל הלב, כמו שכתוב הלאה בפרשת תבוא¹³: "עבדת את הוי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב **מרוב כל**" [נאפ"ל **מרוב כל** – אותיות – **בכורים** שנותנים ב"שמחה וטוב לבב **מרוב כל**", כמש"י "ושמחת בכל הטוב"]].

ובתחילת הפרק הבא¹⁴ אומר הרמב"ם: "כל המביא ביכורים – טעון קרבן **ושיר** וכו"ו. ז. א. שבהבאת הביכורים מודגשת **השמחה** ביותר וביותר ברעש ובפרסום גדול, גם מצד הכרת הטוב לה' על חסדיו והפירות שנותן לנו, וכמ"ש בהבאת ביכורים בפרשת כי תבוא¹⁵: "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו" ואומר רש"י "**ואמרת אליו**. שאינך¹⁶ כפוי טובה", ולכן השמחה הגדולה וההתלהבות בהבאת הביכורים.

היפכו ימים אלה לששון ולשמחה!

ד. ולומדים פרקים וענינים אלה בר"ח מנחם-אב הזמן שבו מתגברת האבילות של תשעת הימים וכ"ק אד"ש מה"מ אומר, שמכיוון שמטרת ויעוד ימים אלה שיהפכו "לששון ולשמחה ולמועדים טובים"¹⁷ שיתקיים בביאת המשיח ובגאולה השלימה מייד ממ"ש, לכן כבר עתה ב"פנימיות" הם ימי שמחה. וע"כ צריכים כבר עתה "לטעום" בהם את השמחה, ע"י **שמחה של מצוה**, שזו אחת הסיבות לחשיבות עריכת הסיומים בימים אלה, כטעימה לשמחה הגאולה והכנה וקירוב לשמחה זו.

וזוהי ההשגחה פרטית המיוחדת **והנפלאה!** שדווקא בימים אלה שטועמים את השמחה של "היפכו" בערב ר"ח מנחם-אב, סיימו את הלכות מעשר שני ונטע רבעי שאוכלים בשמחה, ור"ח מנחם-אב שלומדים את "**שטורעם**" **השמחה** שבהבאת הביכורים!

ובעז"ה "**כן תהיה לנו!**" "ותחזינה עינינו!" בבניית בית המקדש ובהבאת הביכורים כבראשונה **בשמחה וברעש גדול!**

עבודת ותביעת הארז"ל – שמחה!

ה. ומסיימים הלכות ביכורים בערב ה' **מנחם-אב**, יום היארצייט הילולא של **הארז"ל** החי שהגיש כ"כ את חשיבות **השמחה** בעבודת ה' כמ"ש בתניא פרק כ"ו, וז"ל: "ומקרא **מלא** דבר הכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגוי' ונדע לכל **פי' הארז"ל** על פסוק זה".

ובשנת ה-400 להסתלקות הארז"ל ה' מנ"א התשל"ב, כתב כ"ק אד"ש מה"מ מכתב כללי ללמוד מדרכיו של הארז"ל החי (נדפס בליקווי"ש¹⁸) ע"פ מ"ש תלמידו הרח"ו בשער המצוות, וביניהם בענין השמחה בתורה ומצוות, וז"ל: "**בתומ"צ כולם**: יהי שמח בעשותו אותה המצוה כו' וז"ס הפסוק תחת אשר לא עבדת את ה"א בשמחה וטוב לבב".

וענין זה מודגש גם ביום היארצייט הסתלקות ה' **מנ"א** שזהו יום **החמישי** בחודש **החמישי**, ש"**חמישי**" אותיות – **ישמ"ח**, ולמעלה מהטבע והעולם, היינו "שמחה והתלהבות **פורצת** גדר, וגם אותיות **משיחי**!"

כ"ד מתנות כהונה

ו. ההלכה הראשונה בהלכות ביכורים¹⁹ אומר הרמב"ם: "עשרים וארבע מתנות ניתנו לכהנים, וכולם מפורשים בתורה, ועל כולם נכרתה ברית

⁹ הלכה י"ז.

¹⁰ פרק ג' הלכה י"ב.

¹¹ הלכה י"ג.

¹² תהילים ל, ב.

¹³ תבוא כ"ח, מ"ז.

¹⁴ פ"א ה"א.

¹⁵ תבוא שם פסוק ג'.

¹⁶ ספרי ילקו"ש תתקל"ח

¹⁷ זכרי' ח, י"ט.

¹⁸ לקו"ש ח"ט הוספות ע' 251.

¹⁹ ה' ביכורים פ"א ה"א.

⁴ ראה שם פסוק כו

⁵ תבוא כ"ו יא.

⁶ פ"ד הלכות ביכורים הי"ג

⁷ תבוא כ"ו יא.

⁸ ספרי פרשת כי תבוא, ופסחים ל"ו ב.

לאהרן" ואח"כ מדבר על כל עשרים וארבע מתנות כהונה שניתנו לאהרן הכהן ואח"כ ניתנו בירושה לבניו וזרעו.

ובהלכה ב' כותב הרמב"ם: "וכל האוכל מתנה שיש בה קדושה, מברך אשר קידשנו בקדושתו של אהרן וציוונו לאכול כך וכך". היינו, שמודגש הענין של אהרן.

ונפלא! שר"ח אב הוא יום פטירתו וההילולא של אהרן הכהן, שבערב ר"ח למדו הלכות אלה הקשורות בכל מתנות הכהונה ובקדושתו של אהרן, וממשיכים ברי"ח ובימים הסמוכים.

וזהו יום יארציט היחידי שכתוב בתורה בפירוש התאריך, משא"כ בכל הצדיקים שמדובר על מיתתם לא כתוב יום פטירתם. וקוראים זאת בפרשת מסעי²⁰, שתמיד ר"ח אב בפרשת מסעי או בימים הסמוכים המתברכים מהפרשה. [ובלקוי"ש פרי קרח²¹ מבאר אדי"ש הטעם ע"ד הרמז לריבוי המתנות, כ"ד מתנות כהונה, כי הערער על הכהונה הי' באופן של גניבה (לא במרידה גלוי נגד ה') אלא בהגנבת "טענה שכלית", וקורח פיתה את כל הי"ב שבטים, כמו שאומר רש"י שנתפתו כולם. ותשלום גנבה הוא כפל, ומי"ב שבטים – כ"ד מתנות].

שנת של"ב!

ז. שנת הסתלקותו של "האריז"ל החי", היתה בשנת ה'של"ב, וי"ל של"ב – מורה על השילוב של שלמות בתורה ובמצוות ובמעשים, ושילוב פנימיות התורה והלכה שבתורה, מתאים למכתבו הנ"ל של כ"ק אדי"ש מהי"מ לשנת ה-400 של האריז"ל, שמביא מ"ש הרח"ו בשער המצוות על הנהגותיו של האריז"ל, מלבד מ"ש לעיל ע"ד השמחה גם כותב אדי"ש: "שעת הכושר היא במיוחד להתבונן בדרכים הישרים שבאורחותיו שלו

והנה ב-ג' דרכים ישרים אלו והנהגותיו הכלליים המובאים בכתהאריז"ל: בתורה: ראיתי למורי ולה"ה מתגבר כארי בכח בעת שהי' עוסק בהלכה עד שהי' נלאה ומזיע כו' נקרא התורה תושיה שמתשת כחו של העוסק בה ולכן ראוי לטרוח ולהתיש בעת היותו עוסק בהלכה.

במצוות: בענין הצדקה והמצוות לא הי' קמצן כלל כו' וכמ"ש בזוהר פי תרומה (וז"ל הזוהר שם: האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה כו' לא ישתדל ביי בקרנייא ובמגנא אלא כו' באגר שלים. עיי"ש).

היינו שהאריז"ל שילב היגיעה וההתמסרות השלמה ללימוד ההלכה ופנימיות התורה ולקיום המצוות. [ומעניין ששמו של כ"ק אדי"ש מהי"מ "מנחם מענדל" (שבגימטריא צמ"ח-צד"ק) גימטריא – של"ב; שעניינו של אדי"ש (וכן הי' עניינו של הצמח צדק) גם כן לשלב את כל חלקי התורה, נגלה וחסידות גם בלימוד וגם במצוות ואת כל חלקי עם ישראל בשלום ובאחדות שלמה (וכידוע שאצל ה"צמח צדק" ירדו החרמות של המתנגדים על החסידים)].

אב – אהבת ישראל!

ח. ואפשר לומר ש"אב" – מורה על פעולתו של אהרן שהיה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" ומשמעות המילה אב – מלשון אהבה ורצון - אבה, שזהו תוכן ויחס האב לבן. כי זהו תוכן החודש שבו ר"ח הוא יום ההסתלקות של אהרן הכהן, שעניינו הוא אהבת ישראל. (ובחודש זה מתעוררת אהבתו של ה' אבינו שבשמים, אב הרחמן לגאלנו)

וגם בימים אלה עושים פעולות לתקן את החורבן, ולבנות את ביהמ"ק, שזה יבוא ע"י אהבת ישראל; כפי שהגמ' אומרת ביומא²² שהחורבן בא בגלל שהיה שנאת חינם והתיקון הוא כפי שאומר אדי"ש מהי"מ בנין בית המקדש, ע"י הגברת האהבה והאחדות באופן של אהבת חינם! בעם ישראל ובפרט בימי ההכנה לתשעה (תשועה) באב.

ואפשר לומר הרמז במילה "אב"; ר"ת אהרן ברכה שאהרן הכהן מביא ומברך את ברכת הכהנים באהבה ובאופן שהברכה מתקיימת תיכף ומיד בלי עיכובים ומעצורים. כמקל שקד הפורח ומניב פירות מהר כמבואר בחסידות, שזהו מ"ש "שאצל הכהנים הברכה מתקיימת מייד כמש"נ²³: "עד מהרה ירוץ דברו"; ואפ"ל: מהרה ירוץ דברו – ר"ת - מי"ד.

ובשיחת כ"ק הרבי הקודם הריי"ץ על האותיות; א, ב, ג, ד, אומר: א, ב' – אחדות (או אהבה) ברכה, ג' ד' – גאוה דלות.

ויה"ר שחודש זה יביא עימו את ברכת אב הרחמן – הברכה העיקרית והאמיתית, הגאולה השלמה ע"י מלך המשיח, מי"ד ממ"ש, נאו!

"תקות" חוט השני²⁴

על סיום ה' מעשר שני ונטע רבעי (ח"ב) וסיום ה' ביכורים (ח"ב) סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך

- א. הבאת הפירות לפניים מחומות – ירושלים – יראה שלמה, ובי"ז תמוז וימי בין המצרים, הובקעה החומה.
- ב. לקיחת בחורי ישיבות לומדי תורה לצבא – פריצת החומות.
- ג. אכילת הפירות בשמחה, ובבכורים הבאתם במצעד ו"פאראד" שמח – ויהפכו ימים אלה לששון ולשמחה וגו'.
- ד. ה' מנ"א יארציט הילולא דהאריז"ל החי שעבודתו ותביעתו – שמחה בעבודת ה', ויום החמישי בחודש החמישי – אותיות ישמח.
- ה. ערב ה' מנ"א יארציט האריז"ל – לומדים ע"ד כ"ד מתנות כהונה.
- ו. אב – ל' אהבה ורצון – ואהרן אוהב שלום, ואוהב הבריות.
- ז. אהבת ישראל חינם – מביא בנין ביהמ"ק.

* * *

יום ועש"ק פרשת דברים-חזון ח' מנחם-אב (ערב תשעה (ל' תשועה) באב (נדחה) יהפך לשמחה, אכ"ר)

הי' תהי' שנת עליון בכל - שנת תבוא עלינו ברכה!

סיום הלכות שמיטה ויובל וכל ספר השביעי – ספר זרעים והתחלת ספר השמיני – ספר עבודה, הלכות בית הבחירה ערי הלויים

א. את הלכות שמיטה ויובל התחילו ביום ב' פרשת דברים "לבתר שבתא" דפרשת מטות-מסעי, ובפרק האחרון של הלכות אלו, פרק י"ג, מדובר ע"ד מצות הנתינה של עריי הלויים, ומביא שהמקור לזה הם פסוקים מפורשים בפרשת מסעי²⁵ ששם כתוב בפרוטרוט על מצוה זו;

וז"ל הרמב"ם בפרק י"ג²⁶: "שבט לוי אף על פי שאין להם חלק בארץ, כבר נצטוו ישראל לתת להם ערים לשבת ומגרשיהן, והערים הן שש ערי מקלט ועליהן שתיים וארבעים עיר, וכשמוסיפין ערי מקלט אחרות בימי המשיח – הכל ללויים". וממשיך בהלכה ב' "מגרשי הערים כבר נתפרשו בתורה שהם שלושת אלפים אמה לכל רוח מקיר העיר וחוצה, שנאמר: "מקיר העיר וחוצה אלף אמה סביב"²⁷, ולהלן הוא אומר²⁸: "ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפיים באמה וגו', אלף הראשונים מגרש, ואלפיים שמודין חוץ למגרש לשדות וכרמים" ובהלכה ג' אומר: שאת בתי הקברות שלהם עושים חוץ לתחום הערים והמגרשים, שנאמר²⁹: "ומגרשיהם יהיו לבהמתם ולרכושם ולכל חיתם", לחיים נתנו ולא לקבורה".

שכל הפרטים הנ"ל והפסוקים הם בפרשת מסעי המברכת את פרשת דברים.

זרעים, ספר השביעי-טבע עבודת ביהמ"ק-ספר השמיני-למעלה מהטבע

ב. הלכות שמיטה ויובל היא ההלכה האחרונה של ספר "זרעים", הספר השביעי ברמב"ם. ומספר השביעי עוברים לספר "השמיני" – הלכות בית הבחירה; וי"ל שהענינים מתאימים למספרים; ספר זרעים מדבר על הענינים של הטבע, המצוות שקשורים בזריעת הזרעים שע"כ יש פירות וקצירת התבואה והפירות [שאמנם הזריעה היא ענין של אמונה, וכמו שהגמ' אומרת במס' שבת³⁰, עה"פ³¹: "והיה אמונת עתיך חוסן ישועות וגו" – אמונת - זה סדר זרעים" ותוספות שם מביאים הטעם המובא בירושלמי: "שמאמיני בחי העולמים וזורע" וגם במוחש רואים שכשזורעים הזרע נרקב ואח"כ צומח (מכח הצומח שבארץ) כמו יש מאין, אבל בכ"ז הזריעה והצמיחה הן דברים רגילים וטבעיים]. והספר השמיני – עבודה מדבר על עניינים של בית המקדש שהוא הגילוי בעולם של האלוקות שלמעלה מהטבע. וי"ל שלכן ספר זרעים הוא הספר השביעי כי המספר 7 קשור עם הטבע עם העולם וסדר השתלשלות

²⁴ יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "יקו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

²⁵ מסעי ל"ה, ב, ח.

²⁶ הלכה א.

²⁷ פסוק ד'.

²⁸ פסוק ה'.

²⁹ פסוק ג'.

³⁰ שבת ל"א, א.

³¹ ישע"י ל"ג, ו.

²⁰ מסעי ל"ג, לו.

²¹ לקוי"ש חכ"ג פרי קרח ב' ע' 131??

²² יומא ט, ב. [להעיר ט"ב – ר"ת ט' באב שמזמן החורבן מתכוננים לגאולה ולבנין בית המקדש]

²³ תהילים קמ"ז, ט"ו.

שנברא משבע הספירות והספר השמיני שמדובר בו על בית המקדש שלמעלה מטבע העולם ולכן היו בו "32 עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש", שביניהם היו גם ניסים תמידיים כל הזמן, וגם "מקום הארון אינו מן המדה"33 שהוא נס תמידי שהארון למרות שהיו לו מידות, לא תפס מקום, שזהו ענין שלמעלה מן הטבע בטבע ומספר 8 מורה על הגילויים שלמעלה מהטבע ושבע הספירות [והסדר בספר זרעים שאחרי שבכל הספר מדבר ע"ד הנהגת הטבע בחרישה וזריעה וקצירה, שהוא הסדר לרוב ישראל וברוב הזמן, מדבר בסוף הספר על שבת לוי שהיו מופשטים מענייני העולם. היינו שמהנהגה ע"פ הטבע סוכ"ס יבוא לתכלית להנהגה שלמעלה מן הטבע הנהגת שבת לוי, שלמדו תורה כל הזמן ועבדו בבית המקדש שע"כ מדובר בספר הבא – השמיני].

ומכיוון ש"נעוץ סופן בתחילתן"34 ההלכה האחרונה של ספר זרעים הלכות שמיטה ויובל גם בזה יש את הענין של ה-7 ו-8; כי השמיטה היא "שנת השבע"35 והיובל היא השנה השמינית, כי באה אחרי שבע השמיטות ושנת החמישים היא השנה השמינית של השמיטה השביעית ומודגש בה שהוא לגמרי לא קשורה לטבע ולכן "וקראתם דרוו בארץ לכל יושביה"36 היינו שנפתחים ומשתחררים כל הגבולות וההגבלות הגשמיות.

וגם התוכן של הסיום של הלכות שמיטה ויובל מדובר על שבת לוי שמשתחררים לגמרי מכל ההגבלות הגשמיות כי לא נוחלן בארץ, אלא כל הזמן לומדים תורה ומלמדים התורה ומצוות לרבים, לעם ישראל, כמ"ש הרמב"ם שנאמר: "יורו משפטך ליעקב", ולכן הם פטורים מעבודות הפרנסה ועם ישראל, כל השבטים, דואגים לתת להם מתנות תורה ולויה, שכך היה בכל הדורות בעם ישראל ששבת לוי למדו תורה כל הזמן ולימודה ואפילו במצרים כשכל העם עבדו עבודת פרך פרעה פטר אותם, ובשבת שהעם לא עבדו, הלויים לימדו תורה את כל שאר בני ישראל, וכמ"ש הרמב"ם גם בתחילת ה' עבודה זרה"38.

י"ל שבזה מרומז ברמב"ם התפקיד של חסידי ליובאוויטש להיתמסר ללימוד התורה וללמד התורה ומצוות את הרבים ומרומז ברמב"ם באותיות שבהלכה האחרונה "שבת לוי" – אותיות – לובויטש. והן חלק מהלכות שמיטה ויובל אותיות – מלובויטש!
היינו, שהמעבר מספר "זרעים" ל"עבודה" הוא ממספר השביעי לשמיני וכן שמיטה היא השביעית ושנת היובל – השמינית שלמעלה מהטבע.

שבת חזון

ג. ואולי אפשר לומר שהני"ל מרומז גם בענין המיוחד שבשבת זו "שבת חזון"; שגם "חזון" (בכתיב חסר בלא ו'; כי אינה נשמעת ואינה נקראת בדיבור); גם במילה חזן מרומז הני"ל – ענין השבע וענין השמונה; ח' – שמונה, ז' – שבע, נ' – השלימות של השמונה; כי 50 הוא 7X7 ושנת החמישים היא השנה ה-8 של השמיטה השביעית. ומסיימים בח' אב.
והרי מספר 8 ו-50 קשורים למשיח ולגאולה השלימה שלמעלה מהטבע "וכנורו של משיח 8 נימין"39 שזהו תוכן המילים "חזון ישעיהו" – החזון של הישועה והגאולה שבשבת חזון שחל בתשעה (מל' תשועה) באב הוא יום מסוגל ומיועד להפיכה ימים אלה לששון ולשמחה ולימים טובים ולגאולה השלימה ובנין בית המקדש השלישי ע"י מלך המשיח, שנולד בתשעה באב כדאיתא בגמ' ירושלמי על יום ט' באב "נולד מושיען של ישראל" כן תהיה לנו, מיי"ד ממ"ש נאו!

[ובפרק האחרון מדובר על הלכות שמיטה ויובל הוא פרק י"ג וההלכה האחרונה – הלכה י"ג המדברים על אי נחלת הלויים בארץ, ולעת"ל (ע"פ שיחת כ"ק אד"ש מה"מ בליקו"ש) גם הלויים יקבלו חלק ונחלה, ויחלקו הארץ ל"ג חלקים].

בט' באב בנין ביהמ"ק

ד. וההשגחה פרטית הנפלאה! שהיום ח' מנחם-אב ערב תשעה באב שבו היה חורבן בנין בית המקדש שמתחילים את ספר שמיני ספר עבודה ואת הפרק הראשון של הלכות בית הבחירה בהלכה הראשונה מדובר עד מצות בנין בית

המקדש, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"40 ובהלכות אלה בית הבחירה ח' פרקים [וגם ח' 8-מספר שלמעלה מהטבע, ובחודש ה"חמישי" – אותיות-משיח, ו-5 מספר שלמעלה מהטבע (כי 4 קשור עם ד' סוגים – דצח"מ, ד' יסודות – ארמ"ע, המשתלשלים מ'ד' עולמות – אבי"ע, המשתלשלים מ'ד' אותיות של שם הוי"ו וה-5 ספירת הכתר, וגם חודש אב (מחודש תשרי) הוא חודש ה-י"א, שלמעלה מ' הספירות וסדר ההשתלשלות].

ואולי גם מרומז במילה ה"בחירה"; אותיות בירה ח'; בירה הוא בנין חשוב הקשור עם דרגת הח' שלמעלה מטבע העולם וסדר השתלשלות. והרי ענין הבחירה גם קשור עם הרצון של הקב"ה שלמעלה מטבע ודעת.

"תקות" חוט השני"24

על סיום הלכות שמיטה ויובל וכל ספר זרעים ותחילת ס' עבודה

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך

- בהל' שמיטה ויובל ע"ד ערי הלויים – מפרשת מסעי.
- ספר זרעים – ספר השביעי הטבע, וספר עבודה השמיני למעלה מהטבע.
- חזן – ז' ח' נ' – שמיטה ז', יובל – נ' – ח'.
- לומדים על מצות בנין ביהמ"ק – בח' וט' מנ"א, יהפכו ימים אלה לשמחה ויבנה ביהמ"ק.

* * *

שמחת חסידיים! כן תהיה לנו!

בהמשך למ"ש בגליון הקודם שבשנת תשמ"ב כששרנו במוצאי שבת חזון שאל הרבי למחרת את הרי"ל שיחי גראנער האם שאלו רב אם אפשר לשרי? בזמן זה בתשעת הימים (ואולי כבר אז הרבי רצה שהרב מדי"א יתיר...) ובשנת תנש"א במשך כל תשעת הימים (כולל בערב תשעה באב (שחל בשבת ונדחה) עודד כ"ק אד"ש מה"מ את השירה בשמחה בהנפת ידו כל פעם שכנס ויצא מהתפילות.

כדאי לספר מה ששמעתי השבוע מהרה"ח הרה"ח נחמן יוסף שיחי טברסקי סיפור מדהים שהי' בירושלים בשנת תרט"ז.

בשנת ה'תרט"ז הרה"צ האדמו"ר מסדיגורא זצוק"ל, הי' בבית הסוהר בעירו באירופה, עקב עלילה שעשו עליו, ובג' השבועות בכ"ג תמוז הוא השתחרר מבית הסוהר ויצא לחפשי. אבל הידיעה ע"כ הגיעה לירושלים רק בחודש אב בתשעת הימים.

כשהחסידיים בירושלים שמעו ע"כ שהשתחרר ויצא לחפשי, הם יצאו בשמחה לרחובות בריקודים וכלי זמר בתשעת הימים.

היו בירושלים גם תלמידי הגר"א שקבלו זאת קשה מאד, איך אפשר לשמוח בשמחה גדולה בתשעת הימים, ופנו להרב מרא דאתרא של ירושלים אז הרה"ג שמואל ע"ה סלנט, ובקשו שישימו את החסידיים בח'... (לא רוצים לומר המילה השלימה).

הרב שמואל סלנט הבין לרוחם, אבל הי' רב פיקח, וידע שעם חסידיים ואמונתם לא מתחילים ולא מתערבים.

הרב סלנט פתח שולחן ערוך והסתכל בהלכות אלו הולך וחזור, ואח"כ סגר את הספר ואמר: "בשו"ע לא כתוב מה עם צדיק גדול וקדוש יוצא מבית סוהר, מה עושים, אם אפשר לשמוח בימים אלה..." והמרא דאתרא דירושלים נתן להם להמשיך לשמוח...

והי"ר שמי"ד ממ"ש כולנו נצא ונשתחרר מבית הסוהר של הגלות לגאולת המשיח וי"הפכו ימים אלה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו!" כן תהיה לנו! אכ"ר!

לעילוי נשמת

מרת רבקה אלטע בת חנה לאה

נפטרה ר"ח סיון ה'תשע"ב

יה"ר שתמליץ טוב עבור כל יוצאי חלציהם וכל בני משפחתה שיחי להצלחה רבה בכל העניינים הגשמיים והרוחניים ולנחת יהודי חסידותי מכל יו"ח מתוך בריאות והרחבה אושר ושמחה תמיד כל הימים! ויזכו לקבלת פני משיח צדקנו בגאולה השלימה מיי"ד ממ"ש, נאו!

נדפס ע"י בנה ר' דוד חיים שיחי באבינע

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביתכנ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

32 אבות פ"ה, מ"ה.

33 יומא כ"א, א. ב"ב צ"ט, א.

34 ספר יצירה

35 ראה ט"ו, ט.

36 בהר כ"ה, י.

37 ברכה ל"ג, י.

38 הלי' עכו"ם פ"א, ה"ג.

39 ערכין ט"ו, א.